



گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

پیدگی به اموال مسئولان می‌میز رئیس قوه قضائیه است

ول دولت می گفت کار من مبارزه ب؛ در ادامه فسادها در دولت جوشید سات مالی در دوران سازندگی شکل گرفت



محمود رضا کریمی
روزنامه‌نگار

شورای اسلامی و در مجلس نهم عضو هیات‌رئیس‌ه مجلس شورای اسلامی بود. او در انتخابات مجلس دهم نیز مجدداً از همین حوزه انتخاباتی به مجلس شورای اسلامی راه یافت. وی در تاریخ سوم اردیبهشت ۱۳۹۶ همزمان با کاندیداتوری محمدباقر قالیباف به‌عنوان رئیس سستاد انتخاباتی وی انتخاب شد. وی در مصاحبه نیم‌نگاهی به دولت روحانی دارد و می‌گوید: «دولت آقای روحانی برآیند دولت میرحسین موسوی، دولت کارگزاران و دولت اصلاحات است و کسی شک ندارد که آقای روحانی بدون حمایت همه دولت‌های گذشته امکان رای‌آوری نداشت». دهقان بر این باور است که فساد در این دولت بیشتر شده و می‌گوید: «مجید انصاری در اول دولت می‌گفت کار من مبارزه با فساد است و نگران نباشید، اما در ادامه دیدیم که برادر رئیس‌جمهور و معاون اول ایشان به دلیل مسائل مالی بازداشت شدند و می‌توان گفت که بعد از اظهارات انصاری فسادها در دولت جوشید.» او می‌گوید هیچ اراده‌ای در برابر فساد در این سال‌ها وجود نداشته است. دهقان وزرای کابینه روحانی را پیر و فرسوده معرفی می‌کند و می‌گوید: «وزرای روحانی به لحاظ روحی از خوی مردمی و روحیه انقلابی فاصله گرفته‌اند و فرزندان‌شان بزرگ شده‌اند و بسیاری از آنها گرفتار ثروت‌اندوزی و بعضاً زندگی‌های قانونی هستند و قطعاً نمی‌توانند کشور را اداره کنند. بعضی از وزرا از اینکه رئیس‌جمهور را نمی‌توانند ببینند، گلایه می‌کنند. کسی هم نیست که اختلاف آنها را حل‌وفصل کند و به آنها روحیه بدهد.» او معتقد است قانون بررسی اموال مسئولان در کشوی میز رئیس قوه قضائیه است و برای آن آیین‌نامه‌ای نوشته‌اند. در ادامه متن گفت‌وگوی تفصیلی «فرهیختگان» با دکتر محمد دهقان آمده است.

زندگی این افراد سروسامان داد. اگر امروز زندگی مردم با زندگی مسئولان و حاکمان یکسان باشد، همه مشکلات قابل تحمل است و مردم هم به کمبودها و نارسایی‌ها اعتراضی نمی‌کنند. مردم می‌گویند اگر همه همانند هم باشیم، هر چه می‌خوریم، مسئولان کشور هم همان را بخورند. هر جا ما زندگی می‌کنیم، مسئولان هم همان‌جا زندگی کنند. اگر اینچنین باشد، مردم با کم و زیاد خواهند ساخت.

نمی‌شود مسئولان در کاخ شاهانه باشند ولی مردم در قوطی کبریت

مردم می‌گویند نمی‌شود برخی مسئولان در کاخ‌های شاهانه زندگی کنند و به قول رئیس‌جمهور بعضی در قوطی کبریت (مسکن مهر) زندگی کنند. اینکه بعضی چند ده میلیون تومان درآمد ماهانه داشته باشند، اما بخش مهمی از مردم در آخر ماه چشم به یارانه ۴۵ هزار تومانی داشته باشند و هر روز هم نگران قطع شدن همان ۴۵ هزار تومان باشند. این رفتارها با آرمان انقلاب مستضعفان جور در نمی‌آید. انقلاب متعلق به مستضعفان، یعنی متعلق به توده مردم بوده است. برخی اشراف و کاخ‌نشینان انقلاب را از چنگ مستضعفان و کوخ‌نشینان درآورده‌اند و خودشان بر آن حاکم شده‌اند. این اعتراضات مردمی در واقع حرکت مستضعفان علیه اشراف و کاخ‌نشینان و غارت‌کنندگان اموال بیت‌المال است. این اعتراضات علیه اصل انقلاب و نظام نیست. دشمنان انقلاب اسلامی می‌خواهند اعتراضات مردم در برابر اشراف و کاخ‌نشینان و سارقان انقلاب را اعتراضی در برابر اصل نظام و انقلاب و رهبری جا بیندازند و با سوار شدن بر موج اعتراضات بار دیگر سایه شوم خود را بر این کشور حاکم کنند. برخی از جریان‌ات داخلی هم که بیشترین سهم را در ایجاد فساد مالی داشته‌اند و مفاسد مختلفی از برای آنها جوشیده است هم می‌خواهند از این اعتراضات سوءاستفاده کنند و اکنون که مردم آنها را از در بیرون انداخته‌اند، خود را با حيله‌گری از پنجره وارد کنند، ولی مردم آنها را می‌شناسند. مردم دیگر به آنهایی که خود و اطرافیان‌شان به فساد مالی و دزدی و غارت اموال مردم دست زدند، اعتمادی نخواهند کرد.

دولت روحانی با تشکیل سازمان مبارزه با مفاسد مخالف است

شما یکی از کسانی بودید که از مجلس هشتم به دنبال سازمان مبارزه با مفاسد اقتصادی بودید. در مجلس نهم این کار انجام شد، اما اواخر مجلس نهم از دستور کار مجلس خارج شد. علت چه بود؟ دولت آقای روحانی و معاون رئیس‌جمهور با تشکیل این سازمان مخالف بود و خیلی تلاش کرد این سازمان تشکیل

وزیر اطلاعات هوای دولت را دارد

تا الان آنچه در عمل دیدیم این بوده است، چه در دولت آقای خاتمی، چه در دولت آقای احمدی‌نژاد و چه در دولت آقای روحانی. وزرای اطلاعات هوای دولت را داشتند، لذا وزارت اطلاعات با اینکه در بدنه خود دارای مدیران و افراد خوبی است، اما نمی‌تواند از حوزه دستورات و تدابیر مقامات ارشد دولت خارج باشد. نمی‌تواند هوای دولت را نداشته باشد. به این خاطر وزارت اطلاعات توان اینکه بتواند با فساد مبارزه کند را نداشته و ندارد. به نظر من دل بستن به این مجموعه‌های موجود جهت مبارزه با فساد سربایی بیش نیست و ۴۰ سال هم کافی است که یک موضوعی تجربه شود. ما گفتیم باید تشکیلاتی مستقل حتی فراقوه‌ای برای مبارزه با فساد وجود داشته باشد، یعنی همانند کشورهای دیگر آژانسی باشد و هیچ کاری غیر از مبارزه با فساد هم نداشته باشد. ما دنبال این بودیم، طرحی هم برای رسیدن به این مقصود آماده کردیم، ۶ سال از زمان مطرح شدن طرح ما گذشته، اما به خاطر مخالفت‌ها و تعارض‌ها این طرح هنوز به نتیجه نرسیده است.

مخالفان این طرح تقریباً سه دسته هستند؛ دسته اول آنهایی هستند که وضع کشور را خوب می‌دانند یا در اثر بی‌اطلاعی یا به دلیل احتمال تندروی در مبارزه با فساد با هرگونه حرکتی مخالفت می‌کنند. آنها معتقدند فساد در کشور بزرگنمایی می‌شود. وضع کشور آنقدرها هم بد نیست و نیازی به هیچ قانونگذاری هم وجود ندارد. دسته دیگر که نگاه سختی دارند، می‌گویند اگر قرار است با فساد مبارزه شود، این اختیار را به ما بدهید. تقریباً سازمان بازرسی و برخی از اجزای وزارت اطلاعات چنین نگاهی دارند. اما دسته سوم که مخالف هرگونه مبارزه با فساد هستند، خود فاسدان هستند یا کسانی هستند که از اطرافیان خود نگران هستند که اگر با اطرافیان آنها برخورد شود، آبروی آنها می‌رود. اگر اوضاع کشور و درآمد‌ها و ثروت‌ها خودشان شفاف شود، آبروی آنها می‌رود. اگر معلوم شود که فردی در منزل چند ده میلیارد تومانی زندگی می‌کند، اگر شفاف شود که مسئولی در این کشور ده‌ها شرکت تجاری دارد و با استفاده از رانت صدها میلیارد تومان ثروت برای خود و اطرافیان خود جمع‌آوری کرده است، دیگر آنها در بین مردم جایگاهی نخواهند داشت و نمی‌توانند هم ثروت‌های نجومی داشته باشند و هم قدرت داشته و بر سرنوشت مردم محروم و مستضعف حاکم باشند. آنها در درون حکومت که نیستند، البته همه به یک اندازه نیستند، اما ریز و درشت آنها با هر حرکتی در مقابله با فساد مخالفند. متأسفانه دسته اول در اثر نادانی در خدمت اغراض دسته سوم قرار می‌گیرند و دسته دوم هم ناخواسته به همین دسته سوم خدمت می‌کنند. البته گروهی هم هستند که مخالف طرح مقابله با فساد هستند، بلکه معتقدند که طرح تشکیل سازمان جواب نمی‌دهد و باید کار دیگری کرد. در جواب آنها باید گفت اکنون ۶ سال است از زمان مطرح شدن طرح تشکیل سازمان مبارزه با فساد گذشته است، خب اگر در این ۶ سال شما طرحی نداشته‌اید، باید ارائه می‌دادید. معلوم است که نظریه‌ها در این ۶ سال شنیده شده است و هیچ راهی جز وجود یک مرجع مقتدر و چابک برای مبارزه با فساد که کار ویژه‌اش همان باشد، پیدا نشده است.

لاریجانی در مبارزه با مفاسد اقتصادی ملاحظه دولت را می‌کند آقای لاریجانی جزء کدام دسته هستند؟

آقای لاریجانی مخالف مبارزه با فساد نبود. خود ایشان مسأله تشکیل سازمان مبارزه با فساد را در سخنرانی‌هایش مطرح کرد، ولی آقای لاریجانی ملاحظاتی دارد. در پایان مجلس نهم ۱۰ دقیقه وقت لازم بود تا اختیار کلی به بازرسی کل کشور بدهیم، لیکن شورای نگهبان مصوبه مجلس را برای افزایش اختیارات بازرسی کل کشور رد می‌کرد و ما به این نتیجه رسیدیم که هیچ راهی جز ایجاد یک مرجع چابک و مقتدر برای شفاف‌سازی پیگیری فساد و مبارزه با آن وجود ندارد. ضمن اینکه سازمان بازرسی کل کشور از آن اختیاراتی هم که از ابتدا داشته، استفاده نکرده است. اگر سازمان بازرسی کل کشور از ظرفیت خود استفاده می‌کرد، این اندازه فساد در کشور وجود نداشت. بالاخره مسئول نظارت بر حسن اجرای همه قوانین در کشور بازرسی کل کشور بوده و این سازمان از ظرفیت خود استفاده نکرده است.

با این حال تلاش ما برای مستعد کردن این سازمان برای مبارزه قوی‌تر با فساد به لحاظ قانون اساسی با مانع شورای نگهبان برخورد کرد و ما مجبور بودیم طرحی آماده کنیم و اختیارات لازم را به مرجعی بدهیم که ردپایی در قانون اساسی نداشته باشد.

انصاری در اول دولت می‌گفت کار من مبارزه با فساد است؛ در ادامه فسادها در دولت جوشید آقای جهانبگیزی جزء کدام دسته بودند؟

چیزی از موضع ایشان نشنیدیم. آقای انصاری مخالفت می‌کرد. آقای انصاری خوشبین بود. می‌گفت دولت را وجود نداشت. بالاخره مسئول نظارت بر حسن اجرای همه قوانین در کشور بازرسی کل کشور بوده و این سازمان از ظرفیت خود استفاده نکرده است. با این حال تلاش ما برای مستعد کردن این سازمان برای مبارزه قوی‌تر با فساد به لحاظ قانون اساسی با مانع شورای نگهبان برخورد کرد و ما مجبور بودیم طرحی آماده کنیم و اختیارات لازم را به مرجعی بدهیم که ردپایی در قانون اساسی نداشته باشد.

تصویب طرح تشکیل سازمان مبارزه با مفاسد در سال ۹۷

اگر بخواهید دوباره طرح را به راه بیندازید، چه مدت زمانی برای تصویب نهایی نیاز است؟ فکر می‌کنم که این کار بستگی به حمایت مسئولان مجلس به‌ویژه رئیس مجلس دارد. بالاخره درباره طرح مبارزه با جرائم اقتصادی با رئیس قوه قضائیه و معاونان ایشان جلساتی برگزار کردیم. رئیس قوه قضائیه حدود ۱۴ ساعت وقت گذاشتند و با مشارکت با کارشناسان قوه این طرح را رسیدگی کردیم و به تفاهمی رسیدیم. طبیعی است طرح اولیه با طرحی که با قوه قضائیه به تفاهم رسیدیم، تفاوت داشت. این طرح تفاهم شده است. حال اگر بخواهد در جزئیات تغییرات جدی انجام شود، در اجرای آن دچار مشکل می‌شویم.

لذا در دوره‌ای قرار داریم؛ یک راه بحث و تغییر طرح است. اجرای همان طرح مورد تفاهم با قوه قضائیه است. سمتی پیش کلیات این طرح را در کمیسیون به تصویب رساندیم اما برای جزئیات نیازمند کمک رئیس مجلس هستیم و ایشان هم قول داده است بعد از تصویب بودجه وقتی را به این امر اختصاص دهد تا آن‌شاء... این طرح

به تصویب برسد. اگر این شرایط محقق شود، این طرح نیمه‌اول سال آینده در صحن مجلس تصویب خواهد شد. البته امیدواریم شورای نگهبان هم آن را تصویب کند تا در نیمه اول سال نتیجه نهایی حاصل شود.

شما را به عنوان چهره مبارزه با فساد می‌شناسند. در جناح مخالف افرادی همچون آقای مطهری و محمود صادقی هستند که ادعای این امر را دارند. آیا فاصله و مرزی با هم دارید؟

همان‌طور که توده مردم معتقد هستند باید با فساد مبارزه شود، در بخشی از سیاست‌هم این اعتقاد جدی است.

امروز همه معتقدند که فساد در کشور به مرز هشدار رسیده است

برخی معتقدند شما فساد را در یک چیزی می‌بینید و آنها فساد را در امر دیگری می‌بینند. تفاوت این نوع دیدگاه‌ها چیست؟

هم ما و هم مردم و هم مخالفان نظام جمهوری اسلامی ایران و هم دوستانی در طیف‌های سیاسی دیگر معتقدند فساد در کشور به مرز هشدار و نگرانی جدی رسیده است. مخالفان نظام جمهوری اسلامی ایران از وجود فساد در کشور می‌خواهند این نتیجه را بگیرند که چون فساد در کشور گسترش یافته است، بنابراین نظام جمهوری اسلامی فاسد است، پس باید این نظام را از میان برداشت. آنها می‌خواهند نظام را از بین ببرند تا رژیمی که سرتاپا فاسد و کاملاً وابسته به آمریکا و انگلیس باشد، در این کشور حکومت کند، یعنی اگر BBC به موضوع فساد در کشور می‌پردازد، با این هدف است که انگلیس فساد را تا اندازه‌ای بزرگنمایی کند و از آن نتیجه بگیرد که ساختار نظام جواب نداده است و این نظام سرتاپا فاسد است و امکان اصلاح وجود ندارد، لذا ریشه این نظام را باید کند و آنها با نابود کردن یک نظام مردمی که با خون مستضعفان و مجاهدت آنها به بار نشسته و ۴۰ سال از زیر یوغ انگلیس و آمریکا خارج بوده است می‌خواهند مزدوران فاسد خود را بر مقدرات و سرنوشت این مردم حاکم کرده و اموال این مردم را در راستای منافع آمریکا و انگلیس و اسرائیل غارت کنند. نظام‌مطلب انگلیس و آمریکا همانند نظام‌امارات، بحرین و عربستان سعودی است که سرتاپا در خدمت فساد اکبر یعنی آمریکا و انگلیس و اسرائیل باشد. اما ما چه می‌گوییم؟ ما معتقدیم فساد هست و این نظام ظرفیت مبارزه با فساد را دارد و باید از این ظرفیت بهره‌برد و آن را احیا کرد تا با فساد مبارزه شود و در صورت مبارزه جدی با فساد و ایجاد عدالت واقعی این کشور به‌عنوان یک کشور مستقل، آزاد و آباد به‌عنوان الگو به جهان معرفی شود. ما می‌گوییم این نظام باید بماند، برای این نظام شهید دادیم. آرزوی علمی شیعه پیش از ۱۴۰۰ سال این بوده است که حکومت‌شلی و ضدظلم ایجاد شود. این نظام یک نظام نورانی در برابر دشمنان بشریت است. نظامی است که مستضعفان عالم به آن چشم دوخته‌اند و به شدت قلب آنها برای نظام می‌تپد. ما می‌گوییم این نظام باید حفظ شود. برای حفظ این نظام باید با فساد مبارزه کرد.

برخی ها دم از مبارزه با فساد می‌زنند ولی از وزرای رانتی حمایت می‌کنند

البته دوستان عدالت‌خواه در جریان‌ات سیاسی دیگر هم هستند که معتقدند باید با فساد مبارزه کرد، اما تفاوت ما با دوستان ما در این است که ما می‌گوییم با فساد در هر کجایی هست باید مبارزه کرد، ولی نباید به ناحق به کسی را متهم کرد. نباید مبارزه با فساد جنبه سیاسی پیدا کند. برخی دوستان می‌گویند ما با فساد مخالفیم، با رانت مخالفیم، اما از وزرایی حمایت کردند که سرتا پایشان آمیخته به رانت و صد‌درصد ضد شفافیت هستند. ما با علم معتقدیم که الحمدلله راس نظام یعنی رهبر معظم انقلاب، هم خودشان و هم فرزندان‌شان پاکیزه هستند و در هیچ جای دنیا ما رهبرانی همچون امام(ره) و رهبر معظم انقلاب در طول تاریخ بعد از ائمه معصوم(ع) پاک و زاهد و ساده‌زیست نداشته‌ایم، ولی این دوستان قدر نمی‌دانند.

برخی هاد برخورد با فساد جناحی رفتار می‌کنند یعنی این دوستان با فساد، جناحی برخورد می‌کنند؟

قضائوتی نسبت به افراد ندارم. برخی افراد اینچنین هستند. اگر این دولت باشد، نسبت به فساد اغماض می‌کنند و اگر آن دولت باشد نسبت به فساد فریاد می‌کنند. ما تئیم بودیم که از زمان دانشجویی بحث مبارزه با فساد را داشتیم و بعد از مجلس هفتم کار کردیم. یک سال و چند ماه مجلس مصادف با انتهای دولت آقای خاتمی بود، طرح رسیدگی به اموال مسئولان را از سال اول شروع به نوشتن کردیم. طرح حفظ منزلت نمایندگان را با آقای توکلی در سال اول یعنی سال ۸۳ دولت آقای احمدی‌نژاد هم در برابر وزرا با مسئولانی که متهم به رانت‌خواری بودند، موضع می‌گرفتیم. ما در برابر مفاسد آقای رحیمی معاون اول در مجلس فریاد زدیم و مصاحبه کردیم. در برابر هر فسادى که آن زمان می‌دیدیم، می‌تفاوت نمی‌نشستیم. فساد را سیاسی نمی‌کردیم که نسبت به یک گروه اعتراض کنیم و نسبت به گروه دیگر ساکت باشیم. در همان زمان برخی دوستان ما را متهم می‌کردند که چرا علیه دولت احمدی‌نژاد موضع می‌گیرید.

به هیچ وجه در برابر فساد در هیچ دولتی مداخلات نکردیم

ما از هر کسی که خوب بود، حمایت می‌کردیم و اعتراض خود را علیه فساد پنهان نمی‌کردیم، در مجلس هفتم اگر می‌خواستیم سیاسی رفتار کنیم، تحقیق و تفحص در قوه قضائیه مطرح می‌کردیم. ما در مجلس هفتم تحقیق و تفحص از قوه قضائیه را پیگیری و نتیجه آن را طی گزارشى در صحن علنی مجلس قرائت کردیم. کار سابقه‌امثال بنده و آقایان دکتر توکلی، دکتر نادان و دکتر زاکانی را بررسی کردیم، در خوبی اذعان می‌کنند که ما به هیچ وجه در برابر فساد در هیچ دولتی مداخلات نکردیم و از همه دوستان هم چنین انتظاری داریم که به فساد بخشی نگاه نکنند.

یکی از مراجعی که ادعای مبارزه با فساد را داشته و دارد، وزارت اطلاعات است. به نظر ما وزارت اطلاعات هم برای مبارزه با فساد موفق نبوده و این وزارت دو مانع مواجه بوده است: یکی اینکه کار وزارت اطلاعات امنیتی است و مبارزه با فساد از وظایف فرعی این وزارت به شمار می‌آید، دوم اینکه وزارت اطلاعات زیر نظر دولت است و چاقو دسته خود را نمی‌برد